

Asia: VN/33230/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta annetun asetuksen sekä perusopetusasetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Viite: VN/33230/2023.

Asia:

lausunto luonnoksesta perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta annetun asetuksen sekä perusopetusasetuksen muuttamisesta.

Suomen Luokanopettajat ry kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta annetun asetuksen sekä perusopetusasetuksen muuttamisesta.

Yleistä

Hallitusohjelmassa esitetään perusopetuksen vähimmäistuntimäärään kolmen vuosiviikkotunnin korotusta laajentamatta opetussuunnitelmaa.

Lisäyksen tarkoitus on vastata oppimisen tason heikentymiseen lasten ja nuorten luku- ja matemaattisten taitojen osalta.

Suomen Luokanopettajat ry kiittää, että hallitus tällä esityksellään on tukemassa osaamisen nousua. Erityisesti hyvän monilukutaidon hallitseminen on välttämätön taito, joka vaikuttaa lapsen ja nuorten, niin opintoihin kuin koko elämään.

Kuinka hyvin tuntiäykset esitetystä muodossa vastaavat luku- kirjoitus- ja laskutaidon tarpeeseen?

Tuntiäykset ovat erittäin tarpeelliset luku, kirjoitus- ja laskutaidon paremman oppimisen kannalta. Peruopetuksen tavoitteista edellä mainitut ovat keskeisimpiä tavoitteita. Etenkin luku- ja kirjoitustaitoon nojaa kaikki muu oppiminen ja elämässä pärjääminen.

Onko tuntiäysten kohdentaminen eri vuosiluokille esitetystä muodossa tarkoituksen mukainen?

Suomen Luokanopettajat ry on eri mieltä esitettyjen tuntien kohdentamisesta. Esitämme, että vuosiluokille 1.-2. lisätään yksi vuosiviikkotunti matematiikkaa ja 3.-6. luokille kaksi vuosiviikkotuntia äidinkieltä ja kirjallisuutta.

Perusteluna äidinkielen ja kirjallisuuden osalta toteamme seuraavasti: 1.-2. luokkien opettajina luokanopettajat ovat havainneet, että mekaanisen lukutaidon oppiminen onnistuu nykyisen tuntimäärän puitteissa. Alkuopetuksessa lukemaan ja kirjoittamaan opettelu on lapsille mielekästä ja palkitsevaa, kun opitaan itse lukemaan. Valitettavasti usein tämän oppimiskokemuksen jälkeen tapahtuu kehityksen hidastumista. Kun lapsi on saavuttanut mekaanisen lukutaidon, pitäisi kehityksen siirtyä monilukutaitoon ja kielen ja tekstin syvällisempään ymmärtämiseen. Alakoulussa havaitsemme, että usein juuri edellä mainitussa siirtymävaiheessa, jolloin pitäisi saavutettua lukutaitoa harjoituttaa runsaalla erilaisten tekstien lukemisella, tapahtuu monella oppilaalla mielenkiinnon lasku ja suoranainen ymmärryksen puute hyvän monilukutaidon merkityksestä, ellei kodin lukuharrastus tätä tue. Lisäksi oppiaineessa tulee runsaasti uutta opittavaa esimerkiksi kielitiedon eli perinteisen kieliopin muodossa.

Tämä vaihe lukutaidon kehittämisessä osuu etenkin 3.-4. vaiheeseen jatkuen tästä eteenpäin. Havaintojemme perusteella juuri lähestyttäessä vuosiluokkia 5.-6. on lukuharrastus eriytynyt voimakkaasti. Tässä samassa vaiheessa tuntijaon mukaisesti äidinkielen ja kirjallisuuden oppitunnit vähenevät lähes puoleen.

Lisäksi oppikirjojen kielimaailma ja tekstin laajuus kasvavat huomattavasti alkuopetuksen jälkeisissä tasonvaiheissa.

Suomen Luokanopettajat ry:n mielestä nimenomaan 3.-4. vuosiluokat tarvitsevat lisää äidinkielen ja kirjallisuuden oppitunteja, jotta koulussa voidaan tukea enemmän monipuolista luku- ja kirjoitustaidon kehittymistä.

Suomen Luokanopettajat ry esittää matematiikan yhden vuosiviikkotunnin lisäämistä 1.-2. vuosiluokille ja mieluummin 2. vuosiluokalle. Laskutaidon sujuvuus, ongelmanratkaisu ja keskeisten käsitteiden ymmärtäminen ovat edellytyksiä matemaattisen ajattelun kehittymiselle. Koemme, että alkuopetusvaiheessa tulisi matematiikan oppitunteja olla nykyistä enemmän.

Muita huomioita esityksestä?

Keskeisintä on antaa oppilaalle aikaa oppimiseen. Emme myöskään voi olettaa, että kaikissa kodeissa huoltajien tuki korvaisi perusopetuksen puutteet. Jotta perusopetuksessa voimme tukea oppilasta ja auttaa häntä syvempään ja parempaan oppimiseen ja osaamiseen, tarvitsemme lisää oppitunteja ilman opetussuunnitelman tavoitteiden ja sisältöjen laajentamista.

Esitys tuntijaon muuttamisesta on hyvä alku perusopetuksen kehittämiseen. Saadaksemme lisääntyvästä tuntijaosta kaiken hyödyn irti, olisi lähitulevaisuudessa syytä tarkastella myös opetusryhmäkokoja.

Suomen Luokanopettajat ry

Marko Jokinen

Puheenjohtaja

Jokinen Marko
Suomen Luokanopettajat ry